HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

14 iunie 2017 *

„Trimitere preliminară — Organizarea comună a piețelor produselor agricole — Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 — Articolul 78 și anexa VII partea III — Decizia 2010/791/UE — Definiții, denumiri și denumiri comerciale — «Lapte» și «produse lactate» — Denumiri utilizate pentru promovarea și comercializarea unor alimente pur vegetale”

În cauza C-422/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Landgericht Trier (Tribunalul Regional din Trier, Germania), prin decizia din 28 iulie 2016, primită de Curte la 1 august 2016, în procedura

**Verband Sozialer Wettbewerb eV**

împotriva

**TofuTown.com GmbH**

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din doamna A. Prechal, președinte de cameră, și domnii A. Rosas și E. Jarašiūnas (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru TofuTown.com GmbH, de M. Beuger, Rechtsanwalt;

— pentru guvernul german, de K. Stranz și de T. Henze, în calitate de agenți;

— pentru guvernul elen, de G. Kanellopoulos și de O. Tsirkinidou, în calitate de agenți;

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato;

— pentru Comisia Europeană, de A. X. P. Lewis și de D. Triantafyllou, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 78 alineatul (2) și a anexei VII partea III punctele 1 și 2 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului (JO 2013, L 347, p. 671).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Verband Sozialer Wettbewerb eV (denumit în continuare „VSW”), pe de o parte, și TofuTown.com GmbH (denumită în continuare „TofuTown”), pe de altă parte, în legătură cu o acțiune în încetare introdusă de VSW.

### Cadrul juridic

#### *Dreptul Uniunii*

#### *Regulamentul nr. 1308/2013*

3 Considerentele (64) și (76) ale Regulamentului nr. 1308/2013 au următorul cuprins:

„(64) Aplicarea unor standarde de comercializare a produselor agricole poate contribui la ameliorarea condițiilor economice de producție și de comercializare, precum și la creșterea calității acestor produse. Prin urmare, aplicarea acestor standarde este în interesul producătorilor, al comercianților și al consumatorilor.

[…]

(76) Pentru anumite sectoare și produse, definițiile, denumirile și denumirile comerciale constituie elemente importante pentru determinarea condițiilor de concurență. În consecință, este oportun să se prevadă, pentru sectoarele și/sau produsele respective, definițiile, denumirile și denumirile comerciale care ar trebui utilizate în Uniune numai pentru comercializarea produselor care respectă cerințele corespunzătoare.”

4 Regulamentul menționat conține, în partea a II-a, consacrată pieței interne, titlul II, care se referă la normele privind comercializarea și organizațiile de producători. Secțiunea 1 subsecțiunea 2 din capitolul 1 din acest titlu este intitulată „Standarde de comercializare pe sectoare sau pe produse” și cuprinde articolele 74-83.

5 Articolul 78 din Regulamentul nr. 1308/2013, intitulat „Definiții, denumiri și denumiri comerciale pentru anumite sectoare și produse”, prevede:

„(1) În plus, în cazul în care acest lucru este relevant pentru standardele de comercializare aplicabile, definițiile, denumirile și denumirile comerciale prevăzute în anexa VII se aplică următoarelor sectoare sau produse:

[…]

(c) lapte și produse lactate destinate consumului uman;

[…]

(2) Definițiile, denumirile sau denumirile comerciale prevăzute în anexa VII pot fi utilizate în Uniune numai pentru comercializarea unui produs care este conform cerințelor corespunzătoare stabilite în anexa respectivă.

(3) Comisia este împuternicită să adopte […] acte delegate cu privire la modificări, derogări sau excepții de la definițiile și denumirile comerciale prevăzute în anexa [VII]. Actele delegate respective se limitează strict la nevoi demonstrate rezultate din evoluția cererii consumatorilor, din progresele tehnologice sau la necesitatea de inovare în materie de produse.

[…]

(5) Pentru a lua în considerare așteptările consumatorilor și evoluția pieței produselor lactate, Comisia este împuternicită să adopte […] acte delegate prin care se precizează produsele lactate în cazul cărora trebuie să se declare specia de animale de la care provine laptele, dacă nu provine de la specii bovine, și prin care să se stabilească normele necesare.”

6 Partea II titlul II capitolul I secțiunea 1 subsecțiunea 5 din Regulamentul nr. 1308/2013 este intitulată „Dispoziții comune”. Articolul 91 din acest regulament, care figurează tot în această subsecțiune 5, prevede:

„Comisia poate adopta acte de punere în aplicare prin care stabilește:

(a) lista cuprinzând laptele și produsele lactate, menționate în anexa VII partea III punctul 5 al doilea paragraf […] pe baza listelor orientative de produse pe care statele membre le consideră ca fiind corespunzătoare, pe teritoriul lor, [acestei] dispoziții[…] și pe care statele membre le transmit Comisiei;

[…]”

7 Anexa VII la regulamentul menționat este intitulată „Definițiile, denumirile și denumirile comerciale ale produselor menționate la articolul 78”. În paragraful său introductiv, această anexă precizează că, în scopul aplicării respectivei anexe, termenii „denumire comercială” înseamnă printre altele „denumirea produsului în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 [al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei (JO 2011, L 304, p. 18)]”.

8 Partea III din anexa VII menționată este intitulată „Lapte și produse lactate”. Aceasta prevede:

„1. [Denumirea] «lapte» [este] rezervată exclusiv produsului de secreție mamară normală, obținut prin una sau mai multe mulgeri, fără niciun fel de adăugare sau extracție.

Cu toate acestea, termenul «lapte» poate fi utilizat:

(a) pentru laptele tratat fără modificarea compoziției sale sau pentru laptele al cărui conținut de grăsime a fost standardizat […];

(b) în asociere cu unul sau mai mulți termeni pentru a desemna tipul, clasa de calitate, originea și/sau utilizarea prevăzută a laptelui sau pentru a descrie tratarea fizică sau modificările pe care le-a suferit în compoziție, cu condiția ca aceste modificări să fie limitate la adăugarea și/sau la retragerea de constituenți naturali ai laptelui.

2. În sensul prezentei [anexe], «produse lactate» înseamnă produsele derivate exclusiv din lapte, putând fi adăugate unele substanțe necesare fabricației lor, cu condiția ca aceste substanțe să nu fie utilizate în vederea înlocuirii, totale sau parțiale, a vreunui constituent al laptelui.

Elementele prezentate în continuare sunt rezervate exclusiv produselor lactate.

(a) următoarele denumiri, utilizate în toate etapele comercializării:
(i) zer;
(ii) smântână;
(iii) unt;
(iv) lapte acru;

[…]

(viii) brânză;
(ix) iaurt;

[…]

(b) denumirile în sensul […] articolului 17 din [Regulamentul nr. 1169/2011] utilizate efectiv pentru produse lactate.

3. Termenul «lapte» și denumirile utilizate pentru a desemna produsele lactate pot fi de asemenea folosite în asociere cu unul sau mai mulți termeni pentru a desemna produsele compuse în care niciun element nu înlocuiește sau nu este destinat să înlocuiască vreun altul din lapte și în care laptele sau produsul lactat este o parte esențială fie prin cantitatea sa, fie prin caracteristicile produsului.

4. În ceea ce privește laptele, se precizează specia de animale de la care provine acesta, în cazul în care nu provine de la specii bovine.

5. Denumirile menționate la punctele 1, 2 și 3 nu pot fi utilizate pentru niciun alt produs decât cele menționate la punctele respective.

Totuși, această dispoziție nu se aplică denumirii produselor a căror natură exactă reiese clar din utilizarea lor tradițională și/sau dacă denumirile sunt clar utilizate pentru a descrie o calitate caracteristică a produsului.

6. În privința altor produse decât cele menționate la punctele 1, 2 și 3 din prezenta parte, nu pot fi utilizate nicio etichetă, niciun document comercial, niciun material publicitar, nicio formă de publicitate […] și nicio formă de prezentare care indică, implică sau sugerează că produsele în cauză sunt produse lactate.

[…]”

9 Dispozițiile din anexa VII partea III la Regulamentul nr. 1308/2013 reiau, fără modificări de fond, dispozițiile care figurau anterior în anexa XII la Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole („Regulamentul unic OCP”) (JO 2007, L 299, p. 1), care a reluat, fără modificări de fond, dispozițiile din Regulamentul (CEE) nr. 1898/87 al Consiliului din 2 iulie 1987 privind protecția denumirilor laptelui și produselor lactate folosite pentru comercializare (JO 1987, L 182, p. 36, Ediție specială, 03/vol. 6, p. 83).

### *Decizia 2010/791/UE*

10 Potrivit articolului 1, Decizia 2010/791/UE a Comisiei din 20 decembrie 2010 de stabilire a listei produselor menționate în anexa XII punctul III.1 al doilea paragraf la Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului (JO 2010, L 336, p. 55) enumeră în anexa I produsele corespunzătoare, pe teritoriul Uniunii, produselor vizate de dispoziția respectivă.

11 Considerentul (3) al acestei decizii precizează:

„Statele membre trebuie să înainteze Comisiei lista orientativă a produselor care consideră că îndeplinesc, pe teritoriul lor, criteriile pentru excepți[e...] Lista respectivă trebuie să includă numele produselor relevante conform utilizării lor tradiționale în diferitele limbi ale Uniunii, pentru a face aceste nume utilizabile în toate statele membre […]”

12 În conformitate cu articolul 230 alineatul (1) primul paragraf și alineatul (2) din Regulamentul nr. 1308/2013, Regulamentul nr. 1234/2007 a fost abrogat prin acest dintâi regulament, iar trimiterile la Regulamentul nr. 1234/2007 se interpretează ca trimiteri la Regulamentul nr. 1308/2013. Prin urmare, Decizia 2010/791 enumeră acum lista produselor vizate în anexa VII partea III punctul 5 al doilea paragraf la acest din urmă regulament.

### *Regulamentul nr. 1169/2011*

13 Articolul 17 din Regulamentul nr. 1169/2011, intitulat „Denumirea produsului alimentar”, prevede la alineatul (1):

„Denumirea produsului alimentar este denumirea sa legală. În absența unei asemenea denumiri, denumirea produsului alimentar este denumirea sa curentă sau, în cazul în care nu există o denumire curentă sau aceasta nu este folosită, se indică denumirea descriptivă a produsului alimentar.”

### *Dreptul german*

14 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Legea privind combaterea concurenței neloiale), în versiunea sa aplicabilă în litigiul principal, prevede la articolul 3a:

„Constituie concurență neloială încălcarea de către o persoană a unei dispoziții legale adoptate cu scopul să reglementeze, în interesul operatorilor economici, comportamentul pe piață în măsura în care încălcarea în cauză afectează considerabil interesele consumatorilor, ale altor operatori economici sau ale concurenților.”

## Litigiul principal și întrebările preliminare

15 VSW este o asociație germană care are ca obiectiv printre altele combaterea concurenței neloiale. TofuTown este o societate al cărei obiect de activitate constă în producerea și comercializarea de produse alimentare vegetariene/vegane. Aceasta promovează și comercializează în special produse pur vegetale sub denumirile „unt de tofu Soyatoo”, „brânză vegetală”, „Veggie-Cheese”, „Cream” și alte denumiri similare.

16 Întrucât a considerat că promovarea acestor produse pur vegetale de către TofuTown încalcă normele de concurență, VSW a formulat o acțiune în încetare împotriva acestei societăți la Landgericht Trier (Tribunalul Regional din Trier, Germania), invocând o încălcare a articolului 3a din Legea privind combaterea concurenței neloiale coroborat cu anexa VII partea III punctele 1 și 2 și cu articolul 78 din Regulamentul nr. 1308/2013.

17 TofuTown susține, în schimb, că publicitatea sa pentru produsele vegetale care poartă denumirile în cauză nu aduce atingere acestor dispoziții din dreptul Uniunii din moment ce, pe de o parte, modul în care consumatorul înțelege aceste denumiri s-a modificat considerabil în acești ultimi ani și, pe de altă parte, ea nu utilizează denumiri precum „unt” sau „cream” în mod izolat, ci întotdeauna în asociere cu termeni care fac trimitere la originea vegetală a produselor în discuție, ca de exemplu „unt de tofu” sau „rice spray cream”.

18 Instanța de trimitere face referire la Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL (C-101/98, EU:C:1999:615), în care Curtea a statuat în esență că Regulamentul nr. 1898/87 se opunea utilizării denumirii „brânză” pentru un produs lactat în care grăsimea din lapte a fost înlocuită cu grăsime de origine vegetală, chiar dacă această denumire este completată de mențiuni descriptive. Totuși, instanța de trimitere mai ridică problema interpretării care trebuie dată articolului 78 din Regulamentul nr. 1308/2013 coroborat cu anexa VII partea III punctele 1 și 2 la acesta pentru a soluționa litigiul cu care este sesizată.

19 În aceste condiții, Landgericht Trier (Tribunalul Regional din Trier) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Se poate interpreta articolul 78 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1308/2013 în sensul că definițiile, denumirile și denumirile comerciale prevăzute în anexa VII nu trebuie să îndeplinească cerințele corespunzătoare prevăzute de această anexă dacă aceste definiții, denumiri sau denumiri comerciale sunt însoțite de completări clarificatoare, respectiv descriptive (ca de exemplu «unt de tofu» pentru un produs pur vegetal)?

2) Anexa VII partea III punctul 1 la Regulamentul nr. 1308/2013 trebuie înțeleasă în sensul că termenul «lapte» este rezervat exclusiv produsului de secreție mamară normală, obținut prin una sau mai multe mulgeri, fără niciun fel de adăugare sau extracție, sau acest termen se poate utiliza și pentru comercializarea unor produse vegetale (vegane), eventual prin adăugarea unor denumiri explicative cum ar fi «lapte de soia»?

3) Anexa VII partea III punctul 2, referitoare la articolul 78 din Regulamentul nr. 1308/2013, se poate interpreta în sensul că denumirile menționate în mod individual la punctul 2 litera (a), în special «zer», «smântână» [«Rahm» în limba germană], «unt», «lapte bătut», «brânză», «iaurt» sau «frișcă» [«Sahne» în limba germană] etc., sunt rezervate exclusiv produselor lactate sau în domeniul de aplicare al anexei VII partea III punctul 2 din Regulamentul nr. 1308/2013 pot intra și produse pur vegetale/vegane care au fost fabricate fără lapte (animal)?”

**Cu privire la întrebările preliminare**

20 Prin intermediul celor trei întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 78 alineatul (2) și anexa VII partea III din Regulamentul nr. 1308/2013 trebuie interpretate în sensul că se opun ca denumirea „lapte” și denumirile pe care acest regulament le rezervă numai produselor lactate să fie utilizate pentru a desemna, în cadrul comercializării sau al publicității, un produs pur vegetal, iar aceasta chiar dacă denumirile respective sunt completate cu mențiuni explicative sau descriptive care indică originea vegetală a produsului în discuție.

21 Potrivit articolului 78 alineatul (2) din regulamentul menționat, definițiile, denumirile sau denumirile comerciale prevăzute în anexa VII la același regulament pot fi utilizate în Uniune numai pentru comercializarea unui produs care este conform cerințelor corespunzătoare stabilite în anexa respectivă.

22 Partea III din această anexă VII se referă la lapte și la produsele lactate. În ceea ce privește laptele, această parte III prevede, la punctul 1 primul paragraf, că denumirea „lapte” este „rezervată exclusiv produsului de secreție mamară normală, obținut prin una sau mai multe mulgeri, fără niciun fel de adăugare sau extracție”. Al doilea paragraf al acestui punct precizează totuși la litera (a) că denumirea „lapte” poate fi utilizată pentru „laptele tratat fără modificarea compoziției sale sau pentru laptele al cărui conținut de grăsime [a fost standardizat] […]”, iar la litera (b), că această denumire poate fi utilizată „în asociere cu unul sau mai mulți termeni pentru a desemna tipul, clasa de calitate, originea și/sau utilizarea prevăzută a laptelui sau pentru a descrie tratarea fizică sau modificările pe care le-a suferit în compoziție, cu condiția ca aceste modificări să fie limitate la adăugarea și/sau la retragerea de constituenți naturali ai laptelui”.

23 Astfel, rezultă cu claritate din modul de redactare a acestui punct 1 că denumirea „lapte” nu poate fi, în principiu, utilizată în mod legal pentru a desemna un produs pur vegetal, întrucât laptele este, în sensul acestei dispoziții, un produs de origine animală, aspect care rezultă de asemenea din anexa VII partea III punctul 4 la Regulamentul nr. 1308/2013, care prevede că, în ceea ce privește laptele, se precizează specia de animale de la care provine acesta, în cazul în care nu provine de la specii bovine, precum și din articolul 78 alineatul (5) din acest regulament, care împuternicește Comisia să adopte acte delegate pentru a preciza produsele lactate în cazul cărora trebuie să se declare specia de animale de la care provine laptele dacă nu provine de la specii bovine.

24 În plus, din această redactare rezultă că mențiunile explicative sau descriptive care urmăresc să indice originea vegetală a produsului vizat, precum „de soia” sau „de tofu”, în discuție în litigiul principal, nu fac parte dintre termenii care pot fi utilizați în combinație cu denumirea „lapte” în temeiul punctului 1 al doilea paragraf litera (b) menționat, din moment ce modificările în compoziția laptelui care pot fi desemnate prin termeni suplimentari, în temeiul acestei dispoziții, sunt cele limitate la adăugarea și/sau la retragerea de constituenți naturali ai laptelui, ceea ce nu include o înlocuire completă a laptelui cu un produs pur vegetal.

25 În ceea ce privește produsele lactate, anexa VII partea III punctul 2 la Regulamentul nr. 1308/2013 prevede la primul paragraf că „produsele lactate” sunt „produsele derivate exclusiv din lapte, putând fi adăugate unele substanțe necesare fabricației lor, cu condiția ca aceste substanțe să nu fie utilizate în vederea înlocuirii, totale sau parțiale, a vreunui constituent al laptelui”. Al doilea paragraf al acestui punct precizează, în plus, că „sunt rezervate exclusiv produselor lactate”, pe de o parte, denumirile utilizate în toate etapele comercializării și care sunt enumerate în această dispoziție, la litera (a), enumerarea respectivă incluzând denumirile „zer”, „smântână”, „unt”, „lapte acru”, „brânză” și „iaurt”, și, pe de altă parte, printre altele, denumirile în sensul articolului 17 din Regulamentul nr. 1169/2011 „utilizate efectiv pentru produse lactate”.

26 Reiese astfel din redactarea acestui punct 2 că, întrucât un „produs lactat” este derivat în exclusivitate din lapte, trebuie să conțină constituenții acestuia. În această privință, Curtea a statuat deja că un produs lactat în care a fost înlocuit, fie și doar parțial, vreun constituent al laptelui nu poate fi desemnat prin una dintre denumirile vizate în anexa VII partea III punctul 2 al doilea paragraf litera (a) la Regulamentul nr. 1308/2013 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punctele 20-22). *A fortiori*, situația este aceeași, în principiu, pentru un produs pur vegetal, din moment ce un astfel de produs nu conține, prin definiție, niciun constituent al laptelui.

27 În consecință, denumirile enumerate în anexa VII partea III punctul 2 al doilea paragraf litera (a) la regulamentul menționat, precum „zer”, „smântână”, „unt”, „brânză” și „iaurt”, menționate de instanța de trimitere, nu pot fi, în principiu, utilizate în mod legal pentru a desemna un produs pur vegetal.

28 Se impune o interdicție identică, în temeiul anexei VII partea III punctul 2 al doilea paragraf litera (b) la același regulament, pentru denumirile în sensul articolului 17 din Regulamentul nr. 1169/2011 utilizate efectiv pentru produsele lactate. În această privință, trebuie amintit că, potrivit acestui

articol 17 alineatul (1), denumirea produsului alimentar este denumirea sa legală sau, în absența unei asemenea denumiri, denumirea sa curentă sau, în cazul în care nu există o denumire curentă ori aceasta nu este folosită, o denumire descriptivă.

29 Or, deși termenul „Sahne” în limba germană – pe care instanța de trimitere, în cererea sa de decizie preliminară, l-a distins de termenul „Rahm”, care figurează în anexa VII partea III punctul 2 al doilea paragraf litera (a) subpunctul (ii) la Regulamentul nr. 1308/2013 –, la fel ca termenul „chantilly” în limba franceză, nu figurează printre denumirile produselor lactate enumerate în anexa VII partea III punctul 2 al doilea paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 1308/2013, este la fel de adevărat că acest termen desemnează smântâna, care poate fi bătută.

30 Prin urmare, este vorba despre o denumire în sensul articolului 17 din Regulamentul nr. 1169/2011 utilizată efectiv pentru un produs lactat. Așadar, termenul respectiv nu mai poate fi, în principiu, utilizat în mod legal pentru a desemna un produs pur vegetal.

31 În ceea ce privește relevanța eventuală, în scopul aprecierii legalității utilizării denumirii „lapte” sau a denumirilor rezervate numai produselor lactate prin Regulamentul nr. 1308/2013 pentru a desemna un produs pur vegetal, a adăugării unor mențiuni explicative sau descriptive care indică originea vegetală a produsului în discuție, cum ar fi „de soia” sau „de tofu”, menționate de instanța de trimitere, trebuie arătat că anexa VII partea III punctul 3 la acest regulament prevede că „[t]ermenul «lapte» și denumirile utilizate pentru a desemna produsele lactate pot fi de asemenea folosite în asociere cu unul sau mai mulți termeni pentru a desemna produsele compuse în care niciun element nu înlocuiește sau nu este destinat să înlocuiască vreun altul din lapte și în care laptele sau produsul lactat este o parte esențială fie prin cantitatea sa, fie prin caracteristicile produsului”.

32 Aceste condiții nu sunt însă îndeplinite de produsele pur vegetale, întrucât astfel de produse nu conțin nici lapte și nici produse lactate. Prin urmare, punctul 3 menționat nu poate servi drept temei al unei utilizări legale, pentru a desemna un produs pur vegetal, a denumirii „lapte” sau a denumirilor rezervate numai produselor lactate în asociere cu una sau cu mai multe mențiuni explicative sau descriptive care indică originea vegetală a produsului în discuție.

33 Pe de altă parte, deși, potrivit anexei VII partea III punctul 5 primul paragraf la Regulamentul nr. 1308/2013, denumirile menționate la punctele 1, 2 și 3 din această parte III nu pot fi utilizate pentru niciun alt produs decât cele menționate la punctele respective, al doilea paragraf al acestui punct 5 prevede totuși că primul paragraf menționat „nu se aplică denumirii produselor a căror natură exactă reiese clar din utilizarea lor tradițională și/sau dacă denumirile sunt clar utilizate pentru a descrie o calitate caracteristică a produsului”.

34 Or, lista produselor vizate de această din urmă dispoziție a fost adoptată în anexa I la Decizia 2010/791, în temeiul articolului 121 litera (b) punctul (i) din Regulamentul nr. 1234/2007, care a devenit în esență articolul 91 primul paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 1308/2013. În consecință, numai produsele enumerate în această anexă intră sub incidența excepției prevăzute la acest al doilea paragraf.

35 În speță trebuie să se arate că această listă nu conține referiri la soia sau la tofu.

36 În plus, deși această listă menționează, în limba franceză, produsul denumit „crème de riz”, ea nu menționează, în limba engleză, produsul denumit „rice spray cream”, indicat de instanța de trimitere drept unul dintre produsele în discuție în litigiul principal, și nici produsul denumit „rice cream”. În această privință, trebuie subliniat că rezultă în esență din considerentul (3) al Deciziei 2010/791 că pe lista stabilită prin această decizie figurează produsele care au fost identificate de statele membre că îndeplinesc, pe teritoriul lor, criteriile prevăzute în anexa VII partea III punctul 5 al doilea paragraf la Regulamentul nr. 1308/2013 și că denumirile produselor în discuție sunt enumerate potrivit utilizării

lor tradiționale în diferitele limbi ale Uniunii. În consecință, faptul că denumirea „crème de riz”, în limba franceză, a fost recunoscută ca îndeplinind criteriile menționate nu implică faptul că denumirea „rice cream” îndeplinește de asemenea criteriile respective.

37 În plus, trebuie să se arate că, deși rezultă din lista menționată că utilizarea termenului „cream” în denumirea unui produs, împreună cu un termen suplimentar, este permisă în anumite condiții, în special pentru a desemna anumite băuturi alcoolice sau supe, niciuna dintre aceste condiții nu pare îndeplinită de o denumire precum „rice spray cream”, în discuție în litigiul principal. De asemenea, deși utilizarea termenului „creamed” împreună cu denumirea unui produs vegetal este permisă, situația se prezintă astfel numai atunci când „termenul «creamed» descrie textura caracteristică a produsului”.

38 Reiese astfel că niciunul dintre produsele menționate cu titlu de exemplu de instanța de trimitere nu figurează pe lista respectivă și că, în consecință, niciuna dintre denumirile pe care această instanță le citează nu beneficiază de excepția prevăzută în anexa VII partea III punctul 5 al doilea paragraf la Regulamentul nr. 1308/2013, fapt a cărui verificare revine totuși instanței respective, în ceea ce privește fiecare dintre produsele în discuție în litigiul principal.

39 Pe de altă parte, articolul 78 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1308/2013 prevede că, pentru a răspunde nevoilor demonstrate rezultate din evoluția cererii consumatorilor, din progresele tehnologice sau din necesitatea de inovare în materie de produse, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate cu privire la modificări, derogări sau excepții de la definițiile și denumirile comerciale prevăzute în anexa VII la acest regulament. Totuși, un astfel de act nu a fost adoptat până în prezent de Comisie în ceea ce privește definițiile și denumirile comerciale ale laptelui și ale produselor lactate.

40 Rezultă din toate cele de mai sus că denumirea „lapte” și denumirile rezervate numai produselor lactate nu pot fi utilizate în mod legal pentru a desemna un produs pur vegetal, cu excepția cazului în care acest produs figurează pe lista stabilită în anexa I la Decizia 2010/791, întrucât adăugarea unor mențiuni descriptive sau explicative care indică originea vegetală a produsului respectiv, precum cele în discuție în litigiul principal, nu are influență asupra unei asemenea interdicții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punctele 25-28).

41 În plus, din articolul 78 alineatul (2) coroborat cu anexa VII partea III punctul 6 primul paragraf la Regulamentul nr. 1308/2013 rezultă că această interdicție se aplică atât în cazul comercializării, cât și al publicității.

42 Contrar celor susținute de TofuTown, interpretarea prezentată la punctele 40 și 41 din prezenta hotărâre este susținută de obiectivele regulamentului menționat și nu afectează nici principiul proporționalității, nici principiul egalității de tratament.

43 Astfel cum reiese din considerentele (64) și (76) ale aceluiași regulament, obiectivele urmărite de dispozițiile în discuție constau în special în ameliorarea condițiilor economice de producție și de comercializare, precum și a calității acestor produse în interesul producătorilor, al comercianților și al consumatorilor, în protejarea consumatorilor și în menținerea condițiilor de concurență. Or, aceste dispoziții, în măsura în care prevăd că numai produsele care îndeplinesc cerințele pe care le impun pot fi desemnate prin denumirea „lapte” și prin denumirile rezervate numai produselor lactate, iar aceasta chiar dacă denumirile respective sunt completate de mențiuni explicative sau descriptive precum cele în discuție în litigiul principal, contribuie la realizarea acestor obiective.

44 Astfel, în lipsa unei asemenea limitări, aceste denumiri nu ar mai permite să se identifice în mod cert produsele care prezintă caracteristicile speciale legate de compoziția naturală a laptelui animal, ceea ce ar contraveni protecției consumatorilor, din cauza riscului de confuzie care s-ar crea. De asemenea, aceasta ar contraveni și obiectivului de ameliorare a condițiilor economice de producție și de comercializare, precum și a calității „laptelui” și a „produselor lactate”.

45 În ceea ce privește principiul proporționalității, acesta impune ca actele instituțiilor Uniunii să fie de natură să realizeze obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească limitele a ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punctul 30, precum și Hotărârea din 17 martie 2011, AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2011:153, punctul 79 și jurisprudența citată).

46 Întrucât legiuitorul Uniunii dispune în domeniul politicii agricole comune de o largă putere de apreciere, care corespunde responsabilităților politice pe care i le atribuie articolele 40 TFUE-43 TFUE, numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în acest domeniu în raport cu obiectivul pe care instituția competentă urmărește să îl atingă poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punctul 31, precum și Hotărârea din 17 octombrie 2013, Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, punctul 48).

47 În speță, astfel cum s-a arătat deja la punctul 43 din prezenta hotărâre, dispozițiile a căror interpretare este solicitată de instanța de trimitere urmăresc să amelioreze condițiile economice de producere și de comercializare a produselor vizate și calitatea acestora, să protejeze consumatorii și să mențină condițiile de concurență.

48 Or, faptul că posibilitatea de a utiliza, în cadrul comercializării sau al publicității, denumirea „lapte” și denumirile rezervate numai produselor lactate este acordată numai acelor produse care sunt conforme cu cerințele prevăzute în anexa VII partea III la Regulamentul nr. 1308/2013 garantează, printre altele, producătorilor de astfel de produse condiții de concurență nedenaturată, iar consumatorilor acestora, că produsele desemnate prin aceste denumiri îndeplinesc toate aceleași standarde de calitate, protejându-i în același timp împotriva oricărei confuzii în ceea ce privește compoziția produselor pe care intenționează să le achiziționeze. Prin urmare, dispozițiile în cauză sunt de natură să realizeze aceste obiective. În plus, acestea nu depășesc ceea ce este necesar pentru a le atinge, întrucât adăugarea unor mențiuni descriptive sau explicative la denumirile respective, pentru a desemna produse care nu îndeplinesc cerințele menționate anterior nu este de natură, astfel cum Curtea a statuat deja, să împiedice cu certitudine orice risc de confuzie în mintea consumatorului. În consecință, dispozițiile în cauză nu încalcă principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1999, UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punctele 32-34).

49 În ceea ce privește principiul egalității de tratament, acesta impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 6 decembrie 2005, ABNA și alții, C-453/03, C-11/04, C-12/04 și C-194/04, EU:C:2005:741, punctul 63, precum și, în acest sens, Hotărârea din 30 iunie 2016, Lidl, C-134/15, EU:C:2016:498, punctul 46).

50 În speță, faptul că producătorii de înlocuitori vegetarieni sau vegani ai cărnii sau ai peștelui nu sunt supuși, potrivit TofuTown, în ceea ce privește utilizarea de denumiri comerciale, unor restricții comparabile cu cele la care sunt supuși producătorii de înlocuitori vegetarieni sau vegani ai laptelui sau ai produselor lactate în temeiul anexei VII partea III la Regulamentul nr. 1308/2013 nu poate fi considerat ca fiind contrar principiului egalității de tratament.

51 Astfel, fiecare sector al organizării comune a piețelor pentru produsele agricole, stabilită prin regulamentul respectiv, are particularități care îi sunt proprii. În consecință, compararea mecanismelor tehnice utilizate pentru reglementarea diferitor sectoare de piață nu poate constitui un temei valabil pentru stabilirea motivului de inegalitate de tratament între produse care nu se aseamănă, supuse unor norme diferite (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 octombrie 1982, Lion și alții, 292/81 și 293/81, EU:C:1982:375, punctul 24, precum și Hotărârea din 30 iunie 2016, Lidl, C-134/15, EU:C:2016:498, punctul 49). Or, laptele și produsele lactate se încadrează într-un sector diferit de cele ale diferitor tipuri de carne, precum și de sectorul produselor pescărești, care intră chiar sub incidența unei alte organizări comune a piețelor.

52 Având în vedere ansamblul considerațiilor de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 78 alineatul (2) și anexa VII partea III din Regulamentul nr. 1308/2013 trebuie interpretate în sensul că se opun ca denumirea „lapte” și denumirile pe care acest regulament le rezervă numai produselor lactate să fie utilizate pentru a desemna, în cadrul comercializării sau al publicității, un produs pur vegetal, iar aceasta chiar dacă respectivele denumiri sunt completate cu mențiuni explicative sau descriptive care indică originea vegetală a produsului în discuție, cu excepția cazului în care acest produs este inclus în anexa I la Decizia 2010/791.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

53 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

**Articolul 78 alineatul (2) și anexa VII partea III din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului trebuie interpretate în sensul că se opun ca denumirea „lapte” și denumirile pe care acest regulament le rezervă numai produselor lactate să fie utilizate pentru a desemna, în cadrul comercializării sau al publicității, un produs pur vegetal, iar aceasta chiar dacă respectivele denumiri sunt completate cu mențiuni explicative sau descriptive care indică originea vegetală a produsului în discuție, cu excepția cazului în care acest produs este inclus în anexa I la Decizia 2010/791/UE a Comisiei din 20 decembrie 2010 de stabilire a listei produselor menționate în anexa XII punctul III.1 al doilea paragraf la Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului.**

Semnături